

Ledning av internationellt CSAR-uppdrag

CSAR – Combat Search and Rescue – att undsätta flygpersonal som hamnat på fientlig mark efter nedskjutning eller haveri prioriteras högt under Nato-operationer.

Under PFF-övningen Cooperative Key övades svensk personal att leda och delta i CSAR-operationer, vilket innebär ytterligare framsteg i utvecklingen av svensk förmåga inom detta område.

Cooperative Key genomfördes i år i franska Saint Dizier under tiden 22 september till 4 oktober. Målsättningen med övningen är att öva och utveckla interoperabilitet i luften och begränsade markoperationer i en Crisis Response Operation (CRO).

22 nationer deltog med totalt cirka 1500 personer, 40 flygplan och 20 helikoptrar. Sverige deltog med en officer från Flygtaktiska kommandot, fyra officerare från K3/Överlevnadsskolan och tre officerare från armén.

Målsättningen med det svenska deltagandet var bl a att öka förmågan att tjänstgöra i Air Operation Center (AOC) och Personnel Rescue Coordination Center (PRCC) samt att led CSAR-moment i en Nato/PFF-övning.

Ledning av uppdrag

I multinationella operationer har CSAR-uppdrag mycket hög prioritet. Några av anledningarna är att upprätthålla operationssäkerhet, kunna rädda mycket viktig personal och säkerställa att de ej hamnar i fel händer. Det är även moralhöjande för de egna förbanden, liksom de moraliska förpliktelserna mot anhöriga och förband.

CSAR-uppdrag genomförs som gemensamma operationer med resurser från flera länder. Ett syfte med övningen var att samöva dessa resurser.

I Air Tasking Order (ATO) finns angivet vilka enheter, som kan finnas på olika baser, som ska svara för CSAR-beredskap. I AOC Current Ops finns det en avdelning, PRCC som sedan ansvarar för

planering, ledning och koordinering av alla CSAR-uppdrag.

Under denna Coop Key bemannades PRCC av fem olika nationer, däribland Sverige. Inför ett CSAR-uppdrag utsågs en stabsmedlem som ansvarig för uppdraget, övriga i PRCC stöttade sedan denna person.

Vid ett CSAR-uppdrag får PRCC mycket stöd av övriga inom AOC och CSAR-uppdraget blir en prioriterad verksamhet. Det är relativt lätt att komma in i arbetet med att leda denna typ av uppdrag tack vara väl utarbetade checklistor och det stöd som övriga ger.

Omfattande resurser

Eftersom det är riktiga flygplan och helikoptrar som ställs till förfogande ges extra tyngd till planeringen och ledning av uppdraget.

Under Coop Key kunde ett CSAR-uppdrag omfatta följande komponenter:

- Helikoptrar från Frankrike, Rumänien och Schweiz.
- CSAR-räddningspersonal från Slovenien.
- CAS från USA med flygplan A-10 Thunderbolt II och C-130 Gunship.
- Jakteskort från Turkiet med F-16 Fighting Falcon.
- Flygburen ledning från Frankrike.
- Multinationell ledning i PRCC.

Ett övat CSAR-uppdrag kunde initieras av att en pilot rapporterar till den flygburna ledningen att ett flygplan i förbandet blivit beskjutet och träffat av luftvärn,

I Air Operations Center (AOC) beslutas när en räddningsinsats ska genomföras.

Under Coop Key deltog slovensk personal i CSAR-förbandet, vilka transporterades med franska Puma-helikoptrar.

Bilder: Coop Key 02

varpå piloten har skjutit ut sig. Detta rapporteras sedan direkt vidare till AOC Current Ops.

I PRCC påbörjar den utsedda stabsmedlemmen arbetet med att förbereda en insats med CSAR-enheterna, som får höjd beredskap.

Det är dock en mängd information som ska inhämtas och bearbetas innan CSAR-styrkan kan få insatsorder. Den nödställdes identitet och position måste säkerställas, eventuella hot mot CSAR-styrkan måste klargöras, liksom andra operationer i det aktuella området måste klargöras för att eventuellt avslutas eller omdirigeras. Först därefter beslutar chefen för Current Ops om insatsen ska genomföras eller ej.

En insatsorder går direkt ut till de enheter som ska genomföra CSAR-uppdraget. När de är i luften finns det i CSAR-styrkan en chef som leder uppdraget från luften. PRCC finns på medhörning och kan vid behov stötta uppdraget med exempelvis mera resurser.

När sedan den nödställda är upphämtad återgår styrkan till sina respektive baser.

CSAR prioriteras

En viktig erfarenhet från Coop Key är att Nato lägger stor vikt på CSAR. Länder som Tyskland, Frankrike och Italien har börjat utveckla egna resurser i form av helikoptrar och CSAR-räddningspersonal som ska kunna vara den del i ett CSAR-uppdrag som gör själva upplockandet av den nödställda. I övrigt bidrar länderna med de resurser som de har tillgängliga som t ex jakt- och attackflyg, eskorthelikoptrar och ledningspersonal.

I Sverige har vi kommit långt jämfört med många Nato-länder när det gäller utbildning och utrustning för piloter och flygbesättningar inom CSAR.

Nästa steg för Sverige skulle kunna vara att börja studera utvecklingen av egen CSAR-räddningspersonal, en förmåga som är starkt efterfrågad i multinationella operationer. ●

ARTIKELFÖRFATTAREN ÄR MAJOR VID FTK I UPPSALA.